

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: هنر و معماری رشته: شهرسازی..... گرایش:
 مقطع: دکتری تخصصی.....
 نام درس: جنبه های حقوقی، قانونی و عرفی شهرسازی عنوان درس پیشنهادی: تعداد واحد نظری: ۲..... تعداد واحد عملی: محل برگزاری:
 مدرس: دکتر حسین ذبیحی..... تمام وقت ✓ نیمه وقت □ مدعو □
 کلاس ✓ آزمایشگاه □

هدف کلی درس :

عدم آگاهی از قوانین و مقررات منشاء بسیاری از مشکلات اجتماعی است. متخصصین هر حرفه، اگر از قوانین و مقررات حاکم بر حرفه خویش بی اطلاع باشند، هر چند که در زمینه شغلی از تخصص بالایی برخوردار باشند نمی توانند آنچنان که باید، مفید و موثر باشند. دانشجوی دکتری شهرسازی در کنار دروس تخصصی لازم است قوانین و مقررات تخصص خویش را فرا گیرد تا بتواند بدون دغدغه در حرفه خود موفق عمل کند. هدف اصلی از ارائه این درس، آموزش قوانین و مقرراتی است که با تخصص شهرسازی ارتباط مستقیم دارد و متخصص در صورت فقدان این اطلاعات، در حیطه تخصصی با مخاطرات زیادی مواجه خواهد شد.

آشنائی با حقوق جامعه شهری و حقوق شهروندی، آشنائی با مفاهیم شهروندمداری و مشارکت در اداره شهر، مسئولیت ها و ارتباطات نیازهای جامعه مدنی، حقوق جامعه مدنی، فرهنگ جامعه مدنی، و نیاز مالی ناشی از توسعه شهرنشینی و توسعه فرهنگی و بررسی تطبیق حقوق شهری و مدنی در کشورهای در حال توسعه از دیگر اهداف این درس است.

رئوس مطالب	
هفته اول	ارائه توضیحات در خصوص اهداف درس و سر فصل مطالب ارائه شده در طول ترم و منابع و شیوه ارزشیابی دانشجویان- آشنایی با مفاهیم حقوق، حقوق شهری، اوصاف قاعده حقوقی
هفته دوم	تقسیمات علم حقوق - حقوق عمومی و خصوصی - شعبه های مختلف حقوق عمومی و خصوصی - حقوق ملی و بین المللی - تقسیمات حقوق بین المللی - دسته بندی تلفیقی علم حقوق
هفته سوم	منابع حقوق موضوعه - آشنائی با مفاهیم قانون، سلسله مراتب قانون، تصویب نامه، آئین نامه، بخش نامه، دیوان عدالت اداری، عرف، رویه قضائی
هفته چهارم	آشنائی با مفاهیم قانونی و حقوقی و عرفی شهرسازی، حقوق شهری، حقوق شهروندی، حقوق بشر و اعلامیه جهانی و حقوق شهروندی در کشورهای مختلف جهان و کشورهای در حال توسعه
هفته پنجم	جایگاه حقوق شهروندی در قوانین ملاک عمل ایران- آشنائی با مفاهیم و قوانین مربوط به حق مالکیت، حق انتفاع و انواع آن، حق ارتفاق و مصادیق آن، وقف و تاثیر آن در قوانین شهرسازی
هفته ششم	آشنائی با ضوابط و مقررات شهرسازی، ضوابط و مقررات مجتمع های مسکونی، ضوابط سطح اشغال و تراکم ساختمانی و ارتفاع و سایه اندازی و خدمات و سرانه های شهرسازی مورد نیاز در مجتمع های مسکونی و شهرک ها و چگونگی ارتباط با بافت پیرامون شهری
هفته هفتم	آشنایی با مباحث ۲۱ گانه مقررات ملی شهرسازی و معماری و مقررات شورای عالی شهرسازی و معماری - ضوابط و مقررات نورگیری - ضوابط و مقررات پارکینگ
هفته هشتم	ادامه آشنائی با مقررات ملی شهرسازی و معماری، آشنائی با مقررات بافت های فرسوده شهری
هفته نهم	ادامه آشنائی با مقررات ملی شهرسازی و معماری، آشنائی با مقررات میراث فرهنگی، صرفه جوئی در مصرف انرژی و ارتباط آن با قوانین و مقررات شهرسازی
هفته دهم	آشنائی با ضوابط و مقررات شهرسازی برای افراد دارای معلولیت جسمی، حرکتی و حسی - آشنائی با نحوه تنظیم قرارداد طرح های شهری - مقررات شهرداری ها و شورای اسلامی شهر
هفته یازدهم	آشنائی با قوانین و مقررات افراز، تفکیک و تجمیع در بافت های مختلف شهری
هفته دوازدهم	ادامه آشنائی با مقررات شورای عالی شهرسازی و معماری - ارائه تحقیق دانشجویان و بحث و بررسی نقاط ضعف و قوت تحقیق ارائه شده و چگونگی تبدیل آن به مقالات علمی پژوهشی و بین المللی
هفته سیزدهم	آشنائی با قوانین نظام مهندسی در مباحث شهری و چگونگی نظارت بر طرح های شهری - ارائه تحقیق دانشجویان و بحث و بررسی نقاط ضعف و قوت تحقیق ارائه شده و چگونگی تبدیل آن به مقالات علمی پژوهشی و بین المللی
هفته چهاردهم	آشنائی با فرایند قوانین صدور پروانه شهرسازی و نقش شهرسازان در کیفیت شهر - ارائه تحقیق دانشجویان و بحث و بررسی نقاط ضعف و قوت تحقیق ارائه شده و چگونگی تبدیل آن به مقالات علمی پژوهشی و بین المللی

هفته پانزدهم	راه کارها و پیشنهادات جهت بهبود قوانین و مقررات شهرسازی - ارائه تحقیق دانشجویان و بحث و بررسی نقاط ضعف و قوت تحقیق ارائه شده و چگونگی تبدیل آن به مقالات علمی پژوهشی و بین المللی
هفته شانزدهم	ارائه تحقیق دانشجویان و بحث و بررسی نقاط ضعف و قوت تحقیق ارائه شده و چگونگی تبدیل آن به مقالات علمی پژوهشی و بین المللی

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجدداً توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.

سرفصل درس :

محتوای درس در چهار دسته کلی زیر ارائه می شود :

۱- مباحث تئوریک و نظری حقوق مرتبط با شهرسازی که می بایستی دانشجویان دکتری شهرسازی فرا گیرند. شامل مباحث (اصول و مبانی - تعاریف و اهداف - تعاریف حقوق - اوصاف قاعده حقوقی - تقسیمات علم حقوق - حقوق عمومی و خصوصی - شعبه های مختلف حقوق عمومی و خصوصی - حقوق ملی و بین المللی - منابع حقوق موضوعه - آشنائی با مفاهیم قانون , بخش نامه , آئین نامه - دیوان عدالت اداری - عرف - رویه قضائی)

۲- مباحث حقوقی مرتبط با حقوق تخصصی شهر سازی (شامل : تعاریف مرتبط با حقوق شهری - حقوق شهروندی - دیدگاه های جدید حقوق شهروندی - حقوق بشر و اعلامیه جهانی و حقوق شهروندی در کشورهای مختلف جهان و کشورهای در حال توسعه - جایگاه حقوق شهروندی در قوانین ملاک عمل ایران - رابطه حقوق شهروندی در مدیریت شهری - اصول و معیارهای حقوق شهری و مدنی در سطوح محلی و حاکمیت بهینه - حق مالکیت - حق انتفاع - حق ارتفاق - وقف)

۳- مباحث قوانین و مقررات اجرائی مرتبط با دکتری شهرسازی که فارغ التحصیلان دکتری شهرسازی , پس از فراغت از تحصیل , در جامعه تخصصی با آن مواجه خواهند شد و بدون دانستن آن در تخصص خود با مشکل مواجه می گردد.

- آشنائی با مقررات ملی و شورای عالی شهرسازی شامل : (آشنائی با مباحث ۲۱ گانه مقررات ملی ساختمان و شهرسازی - آشنائی با ضوابط و مقررات شهرسازی و)

- قوانین و مقررات مرتبط با شهرسازی شامل : (ضوابط و مقررات شهرسازی برای افراد دارای معلولیت جسمی و حرکتی - مقررات شهرداری و شورای شهر - افراز , تفکیک و تجمیع - قوانین آپارتمان نشینی و اجاره - آشنائی با مقررات شورای عالی شهرسازی و معماری - قوانین مرتبط با نظام مهندسی - فرآیند صدور پروانه - آشنائی با تراکم ساختمانی , تراکم جمعیتی , سطح اشغال - آشنائی با کمیسیون ماده صد و کمیسیون ماده پنج قانون شورای عالی شهرسازی و معماری - آشنائی با ضوابط و مقررات مجتمع های مسکونی و بلند مرتبه سازی و ...)

۴- جمع بندی سر فصل و مطالب بیان شده در طول ترم و بحث و بررسی و کاربرد مباحث مذکور در قالب تحقیقات دانشجویان و ارائه آن در کلاس .

نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجویان در طی دوره :

- تهیه و ارائه مقالات علمی پژوهشی و تخصصی ارائه شده از سوی دانشجویان

- مشارکت دانشجویان در مباحث درسی و ارائه تحقیقات دانشجویان

- امتحان کتبی

منابع مطالعاتی:

۱- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور , (سال های مختلف) , " قوانین برنامه توسعه اجتماعی , اقتصادی و فرهنگی ایران " .

۲- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران , (۱۳۸۸) : " مصوبات کمیسیون ماده پنج " , جلد اول تا ششم , شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری .

۳- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران , (۱۳۸۳) : " مجموعه ضوابط و مقررات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران " , انتشارات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران

۴- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران , (۱۳۸۸) : " ضوابط و مقررات طرح جامع و تفصیلی جدید تهران " , شهرداری تهران

۵- شهرداری تهران , (۱۳۸۷) : " ضوابط و مقررات معلولین جسمی , حرکتی و حسی " , انتشارات شهرداری تهران .

عبادی , شیرین , (۱۳۷۱) : " حقوق معماری " , انتشارات روشنگران .

۶- کانون کارشناسان رسمی دادگستری اصفهان , (۱۳۸۵) : " مجموعه کامل قوانین و مقررات کارشناسان رسمی دادگستری " , اصفهان , انتشارات کانون کارشناسان .

۷- " ملاک عمل , مجموعه ضوابط و مقررات و بخش نامه ها , امور مهندسين ناظر " (۱۳۸۱) , انتشارات ایران قلم .

۸- " ملاک عمل , مجموعه ضوابط و مقررات و بخش نامه ها , تفکیک اراضی , املاک و کسب و پیشه " (۱۳۸۱) , انتشارات ایران قلم .

۹- " ملاک عمل , مجموعه ضوابط و مقررات و بخش نامه ها , عدم خلاف , پایان کار , عوارض " (۱۳۸۱) , انتشارات ایران قلم .

۱۰- " ملاک عمل , مجموعه ضوابط و مقررات و بخش نامه ها , صدور پروانه " (۱۳۸۱) , انتشارات ایران قلم .

۱۱- منصور , جهانگیر , (۱۳۸۸) : " مجموعه قوانین شهر و شهرداری " , نشر دیدار .

۱۲- نوروزی , کامبیز , (۱۳۸۰) : " بررسی قانون شهرداری ها " , انتشارات سازمان شهر داری ها .

۱۳- وزارت مسکن و شهرسازی , (سال های مختلف) : " ضوابط و مقررات جسمی و حرکتی و حسی " , انتشارات وزارت مسکن و شهر سازی .

۱۴- وزارت مسکن و شهرسازی , (۱۳۸۵) : " قانون نظام مهندسی ساختمان و آئین نامه اجرائی آن " , انتشارات وزارت مسکن و شهر سازی .

۱۵- وزارت مسکن و شهرسازی , (سال های مختلف) : " مجموعه قوانین و مقررات شهرسازی و معماری کشور های مختلف " , انتشارات وزارت مسکن و شهر سازی .

۱۶- وزارت مسکن و شهرسازی , (سال های مختلف) : " مجموعه مقررات ملی ساختمان " , ۲۱ جلد مقررات , انتشارات وزارت مسکن و شهر سازی .

۱۷- مراجعه به منابع و مقالات جدید و مراجعه به سایت های معتبر بین المللی